

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de minister

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Brief box 3 voorbereidingen arrest HR politieke vierhoek

Datum
20 september 2023

Notanummer
2023-0000211030

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Bijlage bij brief
3. Aanbiedingsformulier MR
4. Beslisnota's voor
Openbaarmaking

Aanleiding

U bent eerder akkoord gegaan met een Kamerbrief over box 3 over de voorbereidingen op een arrest van de Hoge Raad en onderzoek naar een tegenbewijsregeling. De brief is op 19 september jl. besproken in de ambtelijke vierhoek. De brief wordt geagendeerd voor de politieke vierhoek van dinsdag 26 september. De brief is op verzoek van de ambtelijke vierhoek op enkele punten aangepast. Wij hebben een versie met bijgehouden wijzigingen bijgevoegd.

Beslispunten

- Wij adviseren u akkoord (beiden) te gaan met bijgaande brief. Indien u akkoord bent vragen wij u (stas) het aanbiedingsformulier te ondertekenen.
- Graag uw akkoord (beiden) voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Tijdens de ambtelijke vierhoek bleek dat de passage over de meerjarige tegenbewijsregeling tot onduidelijkheid leidt. Naar aanleiding hiervan hebben wij duidelijker het onderscheid proberen te maken tussen de voorbereidingen die de Belastingdienst nu treft, en het onderzoek naar een meerjarige tegenbewijsregeling.
- Binnen de ambtelijke vierhoek riepen de methodes voor meerjarig tegenbewijs discussie op. Ambtelijk EZK gaf aan graag meer sturing op een voorkeursvariant te willen. Ambtelijk AZ vond dat juist voorbarig en zou het geheel liever algemeen houden zonder uitwerking van de methodes. Als oplossing hebben wij de uitwerking van de methodes verplaatst naar een 'technische bijlage'.
- Zo blijven we de Kamer zo goed en gedetailleerd mogelijk informeren over voortgang en dilemma's, (dit werd breed ondersteund door de ambtelijke vierhoek), hetgeen extra belangrijk is in de periode waarin verkiezingsprogramma's en doorrekeningen worden vormgegeven maar komt de focus van de brief minder op de specifieke varianten te liggen.

Communicatie

Voor publicatie wordt een woordvoeringslijn opgesteld die separaat aan u wordt voorgelegd.

ja
ja 20.09.23
Mu

Politiek/bestuurlijke context

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Doc. nr.	Datum	Naam document
1	4-4-2023	Nota-StasFB-Bespreking box 3
2	15-5-2023	Nota-StasFB-Reguliere nota box 3-bespreking 23 mei
3	9-6-2023	Nota-StasFB-Bespreking box 3 - opgaaf werkelijk rendement
4	8-8-2023	Nota-stasFB-Box 3 tegenbewijs over meerdere jaren
5	7-9-2023	Nota-StasFB-Kamerbrief - Tegenbewijsregeling en opgaaf werkelijk rendement

Ministerie van Financiën

DI 4/4 - 16⁰⁰ uur

**HEDEN – BESPREKING 4 APRIL
TER BESPREKING**

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Concerndirectie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

DBT 86080 Nota bespreking box 3 d.d. 4 april 2023

Datum
4 april 2023

Notanummer
2023-0000089144

Bijlagen
1. Samenvatting overleg VNC
2. NOB Notitie
3. Nota 21 maart
4. Doorlevering vermogen
5. Verdeling van vermogen
6. Kamerbrief

Aanleiding

Op 4 april a.s. staat met u (stas FB) een regulier box 3-overleg gepland. Met deze nota leggen wij u 1 informatie- en 6 beslispunten voor. Beslispunt 1 en 2 zien op het toekomstig stelsel: op 21 maart j.l. stond de nota administratieplicht en partnerverdeling geagendeerd voor het reguliere box 3-overleg. Omwille van de tijd zijn deze agendapunten doorgeschoven naar het overleg van 4 april a.s. en worden de stukken daarom opnieuw gedeeld. Deze stukken zijn te vinden in bijlage 3, 4 en 5.

Beslispunt 3 t/m 6 zien op het rechtsherstel. In de nota van 8 maart j.l. bent u geïnformeerd over de bezwaren, de beroepszaken en het cassatieberoep¹ naar aanleiding van het rechtsherstel box 3 volgens de spaarvariant. Op basis van een nadere uitwerking van beheersmaatregelen worden onderstaande beslispunten aan u voorgelegd. Vooruitlopend op de besluitvorming in deze nota is een concept-Kamerbrief opgesteld om de Tweede Kamer te informeren over de te nemen maatregelen (bijlage 6).

Informatiepunt

Op 16 maart is op ambtelijk niveau gesproken met de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs over het toekomstige box 3-stelsel. Op 17 maart is gesproken met VNO-NCW/MKB-Nederland. Via bijgevoegde samenvatting willen wij u informeren over deze gesprekken (bijlage 1).

Beslispunten toekomstig stelsel

(Beslispunten 5 en 6 uit de nota van 21 maart j.l.)

Beslispunt 1 – Administratieplicht

Bent u akkoord om in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel dat voor internetconsultatie zal worden aangeboden te vermelden dat voor belastingplichtigen die box 3-vermogen hebben een administratieplicht (bescheiden bijhouden en bewaren) zal worden opgenomen die vervolgens via AmvB wordt gedifferentieerd?

¹ Naar aanleiding van de uitspraak door het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 2 november 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:3806

Beslispunt 2 – Uitvraag en doorlevering van vermogen

Gaat u ermee akkoord dat de Belastingdienst in het toekomstige stelsel om een verdeling van het vermogen tussen fiscale partners blijft vragen ten behoeve van het doorleveren van individuele vermogens aan Toeslagen nadat is onderzocht in een uitvoeringstoets of het haalbaar en uitvoerbaar is dat het vermogen wordt vastgesteld door de Belastingdienst?

Beslispunten 3 t/m 6 - Rechtsherstel

3. Gaat u akkoord met het aanhouden van het vaststellen van definitieve aanslagregeling waarin box 3 inkomen is opgenomen dat uit meer bestaat dan spaartegoeden over de belastingjaren 2021 en 2022?

4. Gaat u akkoord met het aanhouden van tijdige bezwaren tegen definitieve aanslagen waarin box 3 inkomen is opgenomen dat uit meer bestaat dan spaartegoeden over de belastingjaren 2017-2021 (tenzij de belanghebbende de Belastingdienst in gebreke stelt)?

5. Gaat u akkoord met een gedetailleerde uitwerking van de voor- en nadelen van een opgaaf van werkelijk rendement voor het geval dat de HR zou oordelen dat het werkelijk rendement belast moet worden? Door IV IH is aangegeven dat zij tot medio mei 2023 nodig zullen hebben om te komen tot een gedetailleerde uitwerking en gedegen analyse. Gaat u ook akkoord met het nader onderzoeken van de gevolgen van massaalbezwaarplusprocedure gezien de risico's die het aanhouden van de definitieve aanslagregeling met zich meebrengt? Daarnaast is van groot belang dat (juridisch) duidelijk is wat onder het begrip werkelijk rendement dient te worden verstaan.

6. Indien u akkoord bent met bovenstaande beslispunten, bent u akkoord met het verzenden van bijgevoegde Kamerbrief?

Kern

Beslispunten rechtsherstel

- Er heerst onvrede en het gevoel van onrecht bij zowel de koepelorganisaties en vele burgers. Dit is terug te zien binnen de uitvoering, klachten en ingebrekestellingen blijven wekelijks binnenkomen. Dit legt druk op de beschikbare capaciteit binnen de uitvoering.
- De voorgestelde maatregelen zijn bedoeld om de procedures tegen de forfaitaire spaarvariant zo min mogelijk belastend te laten zijn voor belastingplichtigen, fiscaal intermediairs en de Belastingdienst en om voorbereid te zijn op mogelijk nadelige uitkomsten voor de inspecteur van de cassatieprocedures.

Aanhouden definitieve aanslagregeling 2021/2022

- De Belastingdienst spreekt de voorkeur uit voor het aanhouden van het vaststellen van de definitieve aanslagen 2021/2022 met een box 3 inkomen dat uit meer bestaat dan spaartegoeden. Dit stemt overeen met de zienswijze van de koepelorganisaties.
- Het is de verwachting dat voor het belastingjaar 2022 omstreeks 840.000 belastingplichtigen te maken zullen gaan krijgen met deze maatregel. Voor wat betreft het belastingjaar 2021 worden op basis de Becon-uitstelregeling nog 690.000 aangiften verwacht.

ja

→ an
hruel
geval
gaet
dit?

ik wil a
compleet
overzicht
vanaf

2017-2020,
2021-2022.

Hyrevol
In de
Hakke!

(aafalk
bezwarschijk
afgewijheid

bezwarschijk
bezwarschijk
mit-
idem

2021/2022

- Met het aanhouden van definitieve aanslagen 2021/2022 wordt voorkomen dat er een grote hoeveelheid bezwaren door belastingplichtigen worden ingediend. Dit is met name van belang voor het belastingjaar 2022 waarbij het werkelijk rendement van belastingplichtige die meer dan alleen spaartegoeden in de aangifte heeft opgenomen, in grote mate zal kunnen afwijken van de gehanteerde forfaits.
- De uitvoering maakt belangrijke kanttekeningen en eventuele voorbehouden bij deze maatregel. Zo zal gedetailleerd in kaart moeten worden gebracht welke inzet en capaciteit (FTE's) is vereist voor het inregelen van deze maatregelen en welke mogelijke budgettaire consequenties dit zal kunnen hebben. Daarnaast zijn ook andere afnemers (overheidsinstanties) afhankelijk van de aanlevering van gegevens door de Belastingdienst. Door het aanhouden van de definitieve aanslagen kunnen deze werkprocessen worden verstoord en tot onvoorziene gevolgen leiden. Dit moet nog nader worden onderzocht. Hieronder wordt nader op het bovenstaande ingegaan en toegelicht.
- Uit de verkenning door IV Inkomensheffingen (IH) is gebleken dat het aanhouden van de aanslagen 2021/2022 alsmede nog niet opgelegde aanslagen over voorgaande belastingjaren maakbaar is. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een bestaande faciliteit binnen de applicatie van de aanslagregeling (ABS). Deze faciliteit zal op onderdelen wel voor dit doel moeten worden aangepast zodat het kan worden gebruikt om aanslagen met box 3 inkomen dat uit meer bestaat dan spaartegoeden aan te houden. De aanslagen met uitsluitend inkomen uit spaartegoeden worden dan wel opgelegd.
- IV IH is inmiddels gestart met het maken van deze aanpassingen, deze aanpassing kost 80 IV dagen en wordt opgevangen in het IH-portfolio. Daarbij is het cruciaal dat deze faciliteit op 11 april 2023 operationeel is omdat vanaf deze datum een eerste batch aan 2022 aanslagen zal kunnen worden vrijgegeven. Hierover moet uiterlijk op 6 april 2023 een beslissing worden genomen.
- Het aanhouden van de definitieve aanslagen 2021/2022 heeft gevolgen voor de IH processen, doorlevering van IH gegevens aan andere partijen en de communicatie met burgers. Hoewel deze gevolgen tot extra inspanningen voor de IH processen zullen gaan leiden wordt de beheersmaatregel wenselijk geacht om de toestroom van bezwaren te mitigeren. Dit is een overeenkomstige maatregel die eerder ook is genomen in het kader van het rechtsherstel en op basis van de ervaringen hiermee zal worden ingeregeld. De maatregel zal onderdeel vormen van het reguliere aangifteproces. Bij het reguliere aangifteproces wordt ook niet in alle gevallen direct overgegaan tot het vaststellen van definitieve aanslagen. Wel zal het aanhouden van de definitieve aanslagregeling leiden tot vertraging van het doorleveren van gegevens aan andere afnemers (overheidsinstanties).
- Mochten zich verstoring in de werkprocessen voor doen of onvoorziene gevolgen optreden dan kan de Belastingdienst de aanslagen die nog niet zijn vastgesteld te allen tijde op enig moment vrijgeven voor definitieve regeling.
- Het aanhouden van de definitieve aanslagen over 2021 en 2022 zal wel leiden tot een vertraging in het opleggen van herzieningen door Toeslagen die gebaseerd zijn op definitieve inkomens- en vermogensgegevens, zoals vastgesteld in de definitieve aanslag IH.
- Door het aanhouden van de definitieve aanslagen over de jaren 2021 en 2022 worden de definitieve inkomens- en vermogensgegevens ook niet

doorgeleverd aan andere afnemers (waaronder SVB, CAK, Raad voor Rechtsbijstand) met een mogelijk gevolg op de (tijds) uitvoering van sociale inkomensafhankelijke regelingen door deze partijen.

- Het aanhouden van de definitieve aanslagregeling 2021/2022 duurt in beginsel totdat de HR door middel van één of meerdere arresten in reeds lopende cassatieprocedures afdoende uitsluitel geeft of, hoe en in hoeverre het box 3 inkomen op grond van werkelijk rendement moet worden vastgesteld. Hierna zullen de aanslagen met inachtneming van dit arrest c.q. deze arresten worden vastgesteld op voorwaarde dat ook de IV -systemen daartoe worden ingericht.
- De directies P, CAP, IV, MKB en GO hebben aangegeven dat, als naar aanleiding van te verwachten arrest(en) van de HR herstel noodzakelijk is, voor de verwerking van de aangehouden aangiften een opgaaf van werkelijk rendement door belastingplichtigen van essentieel belang is.
- Als de HR in zijn arrest(en) het gebruik van forfaits toestaat dan is een alternatief dat de gehanteerde forfaits worden aangepast inclusief de daarvoor nodige IV aanpassingen zodat er voldaan wordt aan het arrest.

Aanhouden van bezwaren 2017-2021

- Het aanhouden van tijdige bezwaren tegen definitieve aanslagen 2021 (en voorafgaande jaren) gebeurt in overleg met de koepelorganisaties reeds vanaf maandag 13 maart 2023. Dit met uitzondering van bezwaren waarover een ingebrekestelling is ontvangen: deze worden binnen de termijn van de ingebrekestelling afgedaan.
- Door het aanhouden van bezwaren door de Belastingdienst worden beroepsprocedures voorkomen en hebben belastingplichtigen de mogelijkheid om de uitkomsten van de arrest(en) door de Hoge Raad af te wachten zonder rechtsmiddelen te moeten inzetten.
- Het aanhouden van de bezwaren tegen definitieve aanslagen 2021 zal er toe leiden dat de bovengenoemde Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) termijnen om te beslissen in vrijwel alle gevallen wordt overschreden. Het risico bestaat daarmee dat de Belastingdienst direct na het arrest ingebrekestellingen ontvangt.
- Om het risico op het verbeuren van dwangsommen te mitigeren, kan in elk geval met de koepelorganisaties afgesproken worden dat zij de Belastingdienst na het arrest een redelijke termijn gunnen voor het afhandelen van de bezwaren (bijvoorbeeld 6 maanden, gelijk aan de termijn bij de massaalbezwaarprocedure). Indien de Belastingdienst geheel of gedeeltelijk in het ongelijk gesteld wordt, zou deze termijn pas moeten ingaan nadat de belanghebbenden een opgaaf werkelijk rendement gedaan hebben.
- Ook voor individuele belastingplichtigen kan de Awb overigens zo uitgelegd worden dat de beslistermijn in beginsel opgeschort wordt zolang deze opgaaf niet verstrekt is. Na de ontvangst is de (wettelijke) beslistermijn voor hen echter maximaal 12 weken.
- Daarnaast wordt binnen de Belastingdienst nagegaan of er aanvullende maatregelen kunnen worden genomen rekening houdende met de beschikbare capaciteit.
- Het aanhouden van de tijdige bezwaren 2017-2021 duurt in beginsel totdat de HR in één of meerdere arresten in reeds lopende cassatieprocedures, uitsluitel geeft of, hoe en in hoeverre het box 3 inkomen op grond van werkelijk rendement moet worden vastgesteld. Hierna zullen de bezwaren met inachtneming van dit arrest c.q. deze arresten worden afgehandeld.

*dit
→ Risico
kwaad te zijn*

- De directies P, CAP, IV, MKB en GO hebben aangegeven dat, als naar aanleiding van te verwachten arrest(en) van de HR herstel noodzakelijk is, voor de verwerking van de aangehouden bezwaren een opgaaf van werkelijk rendement door belastingplichtigen van essentieel belang is.

Massaal bezwaarprocedure(s)

- De koepelorganisaties zijn niet tegen een massaal bezwaarprocedure maar hebben een voorkeur aangegeven voor het aanhouden van de definitieve aanslagregeling 2021/2022. Een nieuwe massaalbezwaarprocedure is voor de koepelorganisaties ook minder urgent omdat zij inmiddels bij de lopende cassatieprocedure betrokken zijn en hun argumenten via de belastingplichtige kunnen inbrengen.
- De Belastingdienst deelt deze zienswijze omdat aanslagen die onder het massaal bezwaar vallen eventueel binnen een termijn van 6 maanden conform het arrest moeten worden verminderd. Daarentegen kunnen aanslagen die worden aangehouden binnen een verjaringstermijn van 3 jaar worden geregeld.
- Bovendien is het proces voor de afhandeling van aangehouden aanslagen eenvoudiger omdat anders dan bij bezwaren die onder massaal bezwaar vallen geen herziening is vereist; de aanslagen worden direct met inachtneming van het arrest opgelegd. Een herziening kan ertoe leiden dat andere afnemers (overheidsinstanties) ook daarop weer aanpassingen zullen moeten gaan maken.

Opgaaf van werkelijk rendement

- De directies P, CAP, IV, MKB en GO hebben aangegeven dat als naar aanleiding van te verwachten arrest(en) van de HR herstel noodzakelijk is voor de verwerking van de aangehouden bezwaren een opgaaf van werkelijk rendement door belastingplichtigen van essentieel belang is.
- Als de HR in de lopende cassatieprocedure zou oordelen dat voor de box 3 heffing aangesloten moet worden bij het werkelijke rendement dan wordt de belastingplichtige gevraagd een opgaaf van werkelijk rendement te doen.
- Uit de verkenning door IV IH is gebleken dat een inpassing van een opgaaf van werkelijk rendement door middel van een apart digitaal formulier maakbaar is. De input van dit formulier wordt door de aanslagsystemen gebruikt om de (herzienings-)aanslag op te leggen. Deze voorziening zal naast de periode van herstel (2017-2022) ook ingezet kunnen worden voor de periode van de overbrugging.
- IV IH en GKT hebben aangegeven dat zij tot medio mei 2023 nodig zullen hebben om te komen tot een gedetailleerde uitwerking en gedegen analyse van de mogelijkheden en risico's met betrekking tot een opgaaf van werkelijk rendement. Ook moet duidelijk worden wat de impact is op andere werkzaamheden. Om te komen tot het definitieve proces en formulier is een juridisch duiding van het begrip werkelijk rendement noodzakelijk. Het digitale formulier is een product van de Belastingdienst. Daarnaast ontwikkelt de Belastingdienst specificaties op basis waarvan de intermediairs en Becons hun eigen software kunnen ontwikkelen zoals dat ook gebeurt bij de aangifteprogramma's.
- Voor een inpasbaarheid van een opgaaf van werkelijk rendement voor de afhandeling van bezwaren en verzoeken in de applicatie LWB is nader onderzoek noodzakelijk.

kan dit
formulier
massaal
aangemaakt
worden, ook
diene als
de tegbe-
rijsheden
het de
belastingperiode?

- Om deze eventuele inpasbaarheid mogelijk te maken is een gedetailleerde analyse door IV IH en GKT (generieke voorzieningen: waar de applicatie LWB onder valt) noodzakelijk en hebben zij tot medio mei 2023 nodig. Op basis hiervan zullen de risico's - waaronder prioriterings- en verdringingsrisico's binnen de IV IH - als ook de uitvoeringsaspecten van de Belastingdienst in detail in kaart worden gebracht.
- Naar eerste inschatting zal een dergelijke regeling dusdanige IV-consequenties te hebben dat de Cool:Gen migratie daardoor in het gedrang kan komen. Het aanpassen van Cool:Gen is nodig om wijzigingen in wetgeving voor het middel IH en jaaraanpassingen te kunnen blijven verwerken. Hiernaast bestaat bij uitstel het risico dat storingen niet goed meer opgelost kunnen worden met gevolgen voor de belastingontvangstenstroom ten aanzien van de inkomensheffing en gedeeltelijk de vennootschapsbelasting.

- explici-
tuh!!!
in welke
mate
Wahker.

Toelichting

Aanhouden van definitieve aanslagregeling 2021/2022

- Het aanhouden van het vaststellen van definitieve aanslagen over de belastingjaren 2021/2022 is een beheersmaatregel. Deze aanslagen zullen na het arrest van de HR alsnog moeten worden vastgesteld.
- Deze beheersmaatregel heeft met name een impact en hoog risicogehalte voor IV IH, de uitvoering en de externe communicatie met burgers, belangenorganisaties en Becons. Hieronder wordt inzicht gegeven in de impact en risico's.
- Het aanhouden van het opleggen van de definitieve aanslagen 2021/2022 betekent dat nadat de aanslagregeling wordt hervat dit gefaseerd zal moeten gaan plaatsvinden om de Belastingdienst en BelTel te ontlasten.
- Met betrekking tot het belastingjaar 2021 worden er omstreeks 2,3 miljoen aangiften door de Belastingdienst ontvangen met daarin box 3 inkomen. Gebaseerd op ervaringen van voorgaande belastingjaren betalen ongeveer 1,2 miljoen belastingplichtigen uiteindelijk belasting over box 3. Ongeveer 70% van deze betalingen heeft betrekking op box 3 inkomen dat uit meer bestaat dan spaartegoeden. Daarmee is de verwachting dat omstreeks 840.000 belastingplichtigen te maken zullen gaan krijgen met deze maatregel.
- In de situatie dat de faciliteit niet op 11 april 2023 in productie gaat en op een juiste wijze werkt dan kan de massale verwerking van de aangiften 2022 niet worden opgestart omdat onvoldoende personele capaciteit aanwezig is om deze beheersmaatregel handmatig uit te voeren. Het gevolg hiervan kan zijn dat de met alle ketenpartners afgestemde productieplanning gewijzigd moet worden waardoor aanslagen (veel) later worden opgelegd en mogelijk niet volledig kan worden voldaan aan de garantieverplichting voor de aangiften die voor 1 april zijn ingediend. De aansturing van de vrijgave van de aangehouden aangiften zal op termijn personele capaciteit vragen bij CAP IH. Deze capaciteit is op dit moment nog niet beschikbaar.
- Er dient een gedegen afweging te worden gemaakt omtrent het wel of niet op verzoek van belastingplichtige of behandelaar opheffen van het aanhouden van de aanslag voor de belastingplichtige. Als gekozen wordt om dit mogelijk te maken zal extra personele capaciteit in de uitvoering benodigd zijn die op dit moment nog niet beschikbaar is.
- Gelet op de verjaringstermijn van 3 jaar - en met inachtneming van de Becon-uitstelregeling - moet ook de uiterste afdoeningsdatum van de

→ Concrete!
welk
arrest.
over
welke
verdoen?

→ eers

2.3
71.1
1.2
x 70%

aanslagen in het oog worden gehouden. Bovendien zijn de systemen zo ingericht dat gedurende de periode van het aanhouden van de vaststelling van de aanslagen geen aanslagen voor opvolgende jaren kunnen worden opgelegd.

- Voorlopige aanslagen zullen wel worden opgelegd om te voorkomen dat teruggaven niet worden verwerkt en - als de voorlopige aanslag tot een te betalen bedrag leidt - belastingplichtigen niet geconfronteerd worden met een hoger bedrag aan in rekening te brengen belastingrente.
- Daarnaast kan het aanhouden van het opleggen van de definitieve aanslagen leiden tot budgettaire consequenties door het moeten vergoeden van extra belastingrente. Als het HR arrest wordt gewezen omtrent Wet rechtsherstel box 3 kunnen deze gevolgen inzichtelijk worden gemaakt
- Tot nu toe is alleen over belastingjaar 2022 besloten om geen invorderingsrente te rekenen voor al opgelegde en nog niet betaalde voorlopige aanslagen. Er moet nog in de periode tot medio mei 2023 worden onderzocht of ook voor voorlopige (en nog niet betaalde) aanslagen over 2021 dit moet gaan gebeuren.

Aanhouden bezwaren 2017-2021

- Het aanhouden van bezwaren voorkomt beroepsprocedures en is daarmee een beheersmaatregel. Ook de koepelorganisaties dringen hierop aan.
- Het aanhouden van bezwaren tegen definitieve aanslagen 2017-2021 gebeurt in overleg met de koepelorganisaties reeds vanaf maandag 13 maart 2023. Dit met uitzondering van bezwaren ten aanzien waarvan een ingebrekestelling is ontvangen: deze worden binnen de termijn van de ingebrekestelling afgedaan.
- Wel wordt gevraagd om motivering van pro-forma bezwaarschriften.
- Inmiddels heeft de Belastingdienst ongeveer 525.000 burgerreacties ontvangen; hiervan ziet circa 85% (446.250) op de niet-bezwaarmakers/verzoeken ambtshalve massaal bezwaar plus. Op dit moment zijn voor het belastingjaar 2021 ongeveer 28.000 bezwaren ontvangen waarvan bijna 27.750 vanaf voornoemde datum worden aangehouden. In het geval belastingplichtige ook om andere redenen bezwaar heeft aangetekend dan wordt dit bezwaar binnen het reguliere werkproces afgehandeld en is dit niet in voornoemde aantallen opgenomen.
- Als een bezwaarschrift bij de Belastingdienst binnenkomt moet hierop binnen 6 weken uitspraak op bezwaar worden gedaan. De Belastingdienst kan de termijn voor het doen van uitspraak eenmalig met 6 weken verdagen. Verder uitstel van de termijn is mogelijk als belanghebbende daarmee instemt.
- Als belanghebbende niet instemt met verder uitstel, dan loopt de Belastingdienst het risico dat zij in gebreke worden gesteld. De Belastingdienst heeft dan nog 2 weken om alsnog uitspraak op bezwaar te doen. Als dat niet mogelijk is dan kan de Belastingdienst een dwangsom verschuldigd worden.
- Het aanhouden van de bezwaren tegen definitieve aanslagen 2021 zal er toe leiden dat de bovengenoemde Awb termijnen om te beslissen in vrijwel alle gevallen wordt overschreden. Het risico bestaat daarmee dat de Belastingdienst direct na het arrest ingebrekestellingen ontvangen van belastingplichtigen die geen gebruik maken van een fiscale dienstverlener of een individueel belang hebben om wel een uitspraak op bezwaar zo dicht mogelijk bij Awb termijn te ontvangen. Om het risico voor de gevolgen van een niet-tijdige afdoening van de bezwaren door de Belastingdienst te

// misro

in het kan
ook bezwaar
op word
L gekraak.

leef de
andere
jaar qua
resultate
op de
bezoek
L vestigde.

hier is toch
de Massaal
plus (brief
g-n.22) op
van
Fpabg.

dit gaat
om 28.000
bezwaren
mijn
die heeft ??

Waf
bekekt
dit?
qua
kosten
hoe echt
Verneder
moet
wordt

dit plus bovenste de
in de helde
tijdig in te dize.

mitigeren worden bezwaren waarop een ingebrekestelling door de Belastingdienst is ontvangen binnen de termijn van de ingebrekestelling afgehandeld.

- Als bezwaarschriften worden aangehouden loopt de behandeltermijn voor wat betreft de immateriële schadevergoeding (IMSV) gewoon door. Voor bezwaar en beroep samen is deze termijn in beginsel 2 jaar waarbij er 6 maanden aan het bezwaarproces wordt toegerekend en 1,5 jaar aan een eventuele procedure bij de rechtbank. Als deze termijn wordt overschreden is de vergoeding € 500 per half jaar en komt deze ten koste van de instantie waar de vertraging door veroorzaakt is.
- Als een bezwaar is ingediend over 2021 of eerder, loopt regulier uitstel in verband met bezwaar. In deze situaties wordt wél invorderingsrente in rekening gebracht. Er moet daarom worden onderzocht of de invorderingsrente in afwachting tot de uitkomst van de verschillende procedures moet worden opgeschort. Dit zorgt anders voor een rente nadeel bij de belastingschuldige.

moet hij
echt
voorhande.

Nieuwe massaalbezwaarprocedure 2021/2022

- Het instellen van een massaalbezwaarprocedure over de belastingjaren 2021/2022 is een beheersmaatregel. Deze maatregel wordt door de uitvoering als problematisch dan wel risicovol gezien.
- Als de HR de inspecteur geheel of gedeeltelijk in het ongelijk stelt, moeten de aanslagen die onder het massaal bezwaar vallen binnen een termijn van 6 maanden conform het arrest worden verminderd. Gezien deze beperkte termijn en de op dit moment door de Belastingdienst ontvangen bezwaren over het belastingjaar 2021 van in totaal omstreeks 28.000 zal deze vermindering ook met de huidige externe inhuur van medewerkers niet binnen de vereiste termijn kunnen worden verleend.
- Een aanwijzing massaal bewaar geldt alleen voor de in een aanwijzingsbesluit opgenomen rechtsvragen. Wanneer ook andere bezwaargronden worden aangedragen, dient er binnen de reguliere termijnen een uitspraak op de andere bezwaargronden gedaan te worden.
- Tegen een vermindering na massaal bezwaar staat geen bezwaar open. Wanneer de belastingplichtige het niet eens is met de geboden oplossing, kan hij verzoeken om ambtshalve vermindering. Na rechtsherstel box 3 heeft dit geleid tot invoering van massaal bezwaar plus. Ook na een massaal bezwaarprocedure zijn de bezwaren mogelijk nog niet voldoende weggenomen.
- Een deel van de aanslagen 2021 is reeds opgelegd en staat onherroepelijk vast. Deze belastingplichtigen kunnen niet meedoen met een massaalbezwaarprocedure wanneer er op dit moment een aanwijzingsbesluit wordt gegeven. Op basis van de ervaringen door de Belastingdienst met de massaalbezwaarplusprocedure is het zeer waarschijnlijk dat deze belastingplichtigen wederom verzoeken tot ambtshalve vermindering gaan indienen. Om deze reden stelt de Belastingdienst voor om voor deze belastingplichtigen nu al onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor een massaalbezwaarplusprocedure, waarbij er ook rekening mee moet worden gehouden dat het aanhouden van aanslagen op enig moment niet langer meer mogelijk is. Voor wat betreft de huidige massaalbezwaarplusprocedure heeft de Belastingdienst inmiddels 420.000 van dergelijke verzoeken ontvangen.

uitleg-
ing. Hij he
heid af
de
massaal
plus

- Mogelijk is dat er in bepaalde situaties sprake is van te vergoeden invorderingsrente wanneer de aanslagen (massaal) worden verminderd.

(Geautomatiseerde) Opgaaf van werkelijk rendement

- Op basis van het te verwachten arrest van de HR in voornoemde procedure zien we op dit moment drie mogelijke uitkomsten als realistisch:

Scenario 1:

- Als de HR uw standpunt geheel volgt betekent dit dat in de voorgelegde casus met de spaarvariant op adequate wijze invulling wordt gegeven aan het rechtstekort dat de HR in het Kerstarrest heeft geconstateerd. Bezwaarschriften die uitsluitend de overkoepelende rechtsvraag bevatten kunnen in lijn daarmee worden afgedaan.
- Het arrest zal niet leiden tot een herstelactie van de Belastingdienst.
- De kans is aanwezig dat belangenorganisaties, koepels etc. bezwaren zullen blijven indienen en bij afwijzen daarvan door de Belastingdienst zullen blijven procederen, aangezien er een grote diversiteit aan casusposities is. Hierover zullen dan met deze organisaties zo mogelijk nadere afspraken kunnen worden gemaakt.

Scenario 2

- Het is ook denkbaar dat de HR uw standpunt gedeeltelijk volgt, dat wil zeggen dat hij oordeelt dat bijvoorbeeld belastingplichtigen met spaargeld wel afdoende rechtsherstel geboden wordt, maar belastingplichtigen met (ook) andere vermogensbestanddelen niet.
- De HR zou de wetgever kunnen opdragen om voor wat betreft de andere vermogensbestanddelen dan spaargeld, alsnog voldoende in het rechtstekort te voorzien.
- De HR zou ook zelf de oplossing kunnen bieden, door aan te geven hoe het box 3-inkomen voor zover dat ziet op andere vermogensbestanddelen dan spaargeld, zou moeten worden berekend. In dat kader zou de HR kunnen beslissen dat het box 3-inkomen voor wat betreft de andere vermogensbestanddelen dan spaargeld, dient te worden vastgesteld op het daarmee behaalde werkelijk rendement.

- Het arrest zal kunnen leiden tot een herstelactie van de Belastingdienst.
- Dit scenario zal zeer grote impact hebben op de Belastingdienst.

Scenario 3

- De HR laat de uitspraak van Hof Den Bosch in stand en motiveert zijn oordeel (doet de zaak niet af met toepassing van art. 81, lid 1, Wet RO).
- De HR zou kunnen oordelen dat gelet op het feit dat de Wet rechtsherstel box 3 niet in alle individuele gevallen rechtsherstel biedt (het rechtstekort opheft), de Wet in die gevallen terzijde moet worden geschoven.
- De HR zou kunnen beslissen dat het redelijk is dat in die gevallen voor de berekening van het box 3-inkomen wordt aangesloten bij het werkelijk behaalde rendement (waarvan in de voorliggende procedure de omvang tussen partijen is overeengekomen, zoals in de voorliggende zaak het geval is).

→ Hoe ver
is deze
rechtsvraag,
Cassatie
begeleid
Wetgeving
Tegelijk
Indak.

- o Indien de HR van oordeel is dat in zijn algemeenheid voor de berekening van het box 3-inkomen dient te worden aangesloten bij het werkelijk rendement, wordt daarmee in feite een opgaaf van werkelijk rendement tot stand gebracht. Dit maakt zonder flankerende maatregelen individuele behandeling van bezwaarschriften noodzakelijk, omdat het werkelijk behaalde rendement niet bekend zal zijn bij de Belastingdienst.
 - o Ook dit scenario zal zeer grote impact hebben op de Belastingdienst.
- Voor de uitvoering en IV IH in het bijzonder is van groot belang dat duidelijk is wat onder het begrip werkelijk behaald rendement dient te worden verstaan zodat de belastingplichtige goed kan worden geholpen bij het invullen van de opgaaf werkelijk rendement. In het Besluit rechtsherstel box 3 was opgenomen dat tot het werkelijk rendement behoren de direct genoten inkomsten (zoals rente-, dividend- en huurinkomsten), gerealiseerde vermogensmutaties (zoals het verkoopresultaat op aandelen en onroerende zaken) en ongerealiseerde vermogensmutaties (zoals de waardeontwikkeling van aandelen en onroerende zaken). Het beleidsbesluit is weliswaar vervallen², maar er dient nog steeds te worden uitgegaan van een breed werkelijk rendementsbegrip. Wel zien we dat feitenrechter tot nu toe een verschillende invulling geven aan het rendementsbegrip.
- Er zijn verschillende varianten van een digitaal formulier mogelijk. Zo is er in de applicatie voor de aanslagregeling (ABS) reeds per vermogensbestanddeel box 3 een veld opgenomen waarin door de inspecteur – al dan niet op basis van een door de belastingplichtige toegezonden berekening – vanaf het belastingjaar 2017 een werkelijk rendement kan worden opgevoerd.
- Het toepasbaar maken van een opgaaf van werkelijk rendement zal tot aanzienlijke gevolgen leiden in verband met de IV-portfolio en capaciteit. Zoals vermeld in de nota van 8 maart zijn er significante risico's en nadelen verbonden aan een opgaaf van een werkelijk rendement. Zo lijkt naar eerste inschatting een dergelijke regeling dusdanige IV-consequenties te hebben dat de Cool:Gen migratie daardoor in het gedrang kan komen. Het aanpassen van Cool:Gen is nodig om wijzigingen in wetgeving voor het middel IH en jaaraanpassingen te kunnen blijven verwerken. Hiernaast bestaat bij uitstel het risico dat storingen niet goed meer opgelost kunnen worden met gevolgen voor de belastingontvangstenstroom ten aanzien van de inkomensheffing en gedeeltelijk de vennootschapsbelasting.
- Een opgaaf van werkelijk rendement zal niet alleen kunnen worden toegepast voor de afhandeling van de (aangehouden) definitieve aanslagen 2021/2022 maar ook kunnen worden toegepast voor de afhandeling van een eventueel herstel met betrekking tot de belastingjaren 2017 tot en met 2020. In hoeverre een opgaaf van werkelijk rendement kan worden toegepast voor de afhandeling van bezwaren in de applicatie LWB moet worden onderzocht.
- Het voorschrijven van een digitaal formulier is niet in alle situaties mogelijk omdat belastingplichtigen niet kunnen worden verplicht om gebruik te maken van het formulier. IV houdt rekening met drie varianten waarop informatie kan worden aangeleverd: a. met gebruikmaking van het digitale formulier, b. met behulp van andere gegevensdragers (zoals op papier) en c. aanlevering door middel van software afkomstig van externe leveranciers. Voor wat

² Bij Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 21 december 2022, nr. 286774, (Stcrt. 2022, 31676).

betreft laatstgenoemden zullen hierover afspraken met deze leveranciers moeten worden gemaakt.

- Voor toekomstige belastingjaren vanaf 2024 zal voor de definitieve aanslagregeling wel een mogelijkheid bestaan om voor de verschillende vermogensbestanddelen in de aangifte inkomstenbelasting een uitvraag te doen van het werkelijke rendement mits daartoe het aangifteformulier wordt aangepast. Dit is evenwel niet meer mogelijk (technisch niet meer haalbaar voor IV) voor het belastingjaar 2023 en ook niet meer mogelijk voor een aanpassing van de voorlopige aanslagregeling voor het belastingjaar 2024.

Communicatie

Communicatie volgt na dit besluit met informerende (proces) communicatie rondom deze nota. De bonden, koepels en andere belanghebbende organisaties worden op de hoogte gesteld van de aanhouding van bezwaarschriften en het aanhouden van de aanslagregeling 2021/2022 en de vervolgstappen rondom dit proces en handelingsperspectief. De burgers worden hierover via eigen kanalen geïnformeerd: belastingdienst.nl/box3, de BelTel, communicatie via FFD en Kennisnetwerk. Een aanvullende informatiebrief over het voorgaande en handelingsperspectief zal een onderdeel zijn van de communicatie.

Politiek/bestuurlijke context

Om de Tweede Kamer te informeren over de te nemen beheersmaatregelen is als bijlage bij deze nota een concept-Kamerbrief opgenomen. Deze is in afstemming met directie Communicatie opgesteld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Het verslag van het overleg met NOB, VNO-NCW/MKB Nederland (bijlage 1) is nog niet afgestemd met de stakeholders.

di 23/5 15.30-16.15

TER BESLISSING EN BESPREKING D.D. 23 MEI 15:30 UUR

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de minister

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directoraat-Generaal
Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Reguliere nota box 3 – bespreking 23 mei

Datum

15 mei 2023

Notanummer

2023-0000118455

Bijlagen

1. Forfaitaire rendementen

Aanleiding

Op 23 mei a.s. om 15:30 uur staat een regulier box 3-overleg met u (stas FB) gepland. We leggen u in deze voorbereidende nota een aantal beslis- en informatiepunten voor. Om de meeste heeft u (stas FB) verzocht.

Het gaat om de volgende onderwerpen:

- Follow-up naar aanleiding van Commissiedebat (beslispunten 1 en 2)
- Planning toekomstig stelsel (inclusief agendering vierhoek, beslispunt 3)
- Aankondiging te verwachten nota's met gevraagde informatie (informatiepunten 1 en 2)
- Nadere info over grens huurtoeslag en hoe de verhoging van het hvv destijds is gelopen (informatiepunt 3)
- Informatie over ouder-kindleningen (informatiepunt 4)
- Informatie over de formule in artikel 10.6ter van de wet Inkomstenbelasting 2001 (informatiepunt 5)

Ter info voor de minister: na afloop van het Commissiedebat op 9 mei heeft de staatssecretaris verzocht voor een nieuwe richting voor het toekomstige stelsel. Een vermogensaanwasbelasting blijft de hoofdrichting, maar het stelsel wordt mogelijk iets meer hybride, met een combinatie van onroerend goed in box 1 en box 3. Hierover leest u in beslispunt 1. Deze variant gaat gepaard met een forse budgettaire derving (zie daarvoor ook p. 3 van deze nota), die binnen het domein van box 3 dient te worden gedekt. Om deze reden wordt u meegenomen in deze reguliere box 3 nota.

Ter info voor stas TD: u ontvangt deze nota omdat er bij de uit te werken variant mogelijk sprake is van een doorwerking naar Toeslagen en andere inkomensafhankelijke regelingen. Dit moet allemaal nog uitgezocht worden bij de uitwerking. Daarover wordt u op een later moment nader geïnformeerd.

Beslispunten

Beslispunt 1 – follow-up Commissiedebat: nieuw uit te werken variant

Bent u akkoord met de uitwerking van een variant – naast de al andere uitgewerkte varianten – waarin:

1. Het uitgangspunt is een vermogensaanwasbelasting;
2. Een eerste onroerende zaak (niet: de eigen woning) tegen een (lager) forfaitair tarief in box 3 blijft;

23.05.23

Dah

Graag
Stas

Verder
Rue

ja
ja

3. Vanaf de tweede onroerende zaak (niet: de eigen woning, waarvoor de eigenwoningregeling onverkort van toepassing blijft) de onroerende zaken worden overgeheveld naar de ROW-regeling in box 1, een andere te verkennen route is eenzelfde vermogenswinstbelasting voor onroerende zaken in box 3; en
4. Uitgezocht wordt of er nog meer illiquide vermogensbestanddelen zijn die beter passen onder het ROW-regime in box 1.

ja

ja

Tijdens de uitwerking stuiten we ongetwijfeld op aanvullende vragen en risico's, zoals het risico op verschuiving van vermogen in de vorm van vastgoed naar box 2 in het geval de belastingdruk in box 2 relatief lager blijft dan in box 1, IV-technische en juridische vraagstukken. Daarover wordt u dan geïnformeerd en eventueel om een beslissing gevraagd door middel van een aanvullende nota.

De budgettaire gevolgen worden verderop in deze nota toegelicht.

Beslispunt 2 – follow-up Commissiedebat: verfijningen niet verder uitwerken

Bent u akkoord om de conclusie om niet verder te gaan met het uitwerken van de andere twee in de brief van 26 april opgenomen verfijningen (gelijktrekken forfait schulden en vorderingen en nader uitsplitsen categorie overige bezittingen) en het verhogen van de heffingskorting groen beleggen alvast te agenderen voor de ambtelijke vierhoek van 6 juni en de politieke vierhoek van 13 juni? U treft verderop in deze nota ook de gevraagde informatie over het gelijktrekken van het forfait voor schulden en vorderingen in ouder-kind-situaties aan.

ja

Beslispunt 3 - tijdspad toekomstig stelsel

Bent u akkoord met het hierna opgenomen tijdspad waarin de richting en de budgettaire derving van het toekomstige stelsel naar aanleiding van het debat besproken wordt in de ambtelijke vierhoek van 27 juni en de politieke vierhoek van 4 juli en de augustusbesluitvorming, zodat de internetconsultatie in september kan starten?

ja

Kernpunten

Kernpunten beslispunten 1 en 2 – follow-up Commissiedebat

- Om zeker te zijn dat we de goede richting uitwerken voor deze variant, hebben we de follow-up uit het Commissiedebat van 9 mei nogmaals opgeschreven in deze nota.
- Een belangrijke randvoorwaarde die uit het debat naar voren kwam, is dat de behandeling van onroerende zaken niet tot verdere vertraging mag leiden voor belasting op werkelijk rendement (VAB) over spaargeld en aandelen bij Nederlandse financiële instellingen.
- Daarnaast hebben wij begrepen dat om een vermogenswinstbelasting voor onroerende zaken te realiseren, de verplaatsing van een tweede onroerende zaak (niet: de eigen woning) naar het ROW-regime van box 1, voortkomt uit de wens om al eerder dan bij de introductie van het toekomstige stelsel iets aan te kunnen passen voor onroerende zaken. Daarom is het verkennen van eenzelfde vermogenswinstbelasting voor onroerende zaken in box 3 een andere mogelijkheid.
- Vanwege verschillen in belastingdruk tussen boxen in het huidige stelsel, bestaat het risico dat het overhevelen van onroerend goed naar box 1 voor

derde en verdere onroerende zaken effect heeft op het vermeerderd onderbrengen van vermogen in box 2. Dit effect wordt meegenomen in de afweging voor de wenselijkheid van de maatregel en heeft naar waarschijnlijkheid ook budgettaire gevolgen.

- Bij de uitwerking met betrekking tot onroerende zaken zal nog besluitvorming noodzakelijk zijn. Hierbij valt te denken aan vragen als:
 - Blijven alleen (vakantie)woningen in box 3 of gaat het om alle soorten onroerende zaken?
 - Welke onroerende zaak blijft in box 3? Degene met de hoogste waarde?
 - Wat als wisselt welke onroerende zaak de hoogste waarde heeft (gevolgen voor Toeslagen)?
 - Hoe gaan we om met gedeeld eigendom?
 - Liquide en illiquide, wat als milde heffing jaarlijks in box 3 en een soort eindheffing verkoopopbrengst in box 3 (dus combi), wat als het geen woning is.
- De bespreking van de conclusies in de vierhoek ten aanzien van het niet uitwerken van de andere verfijningen uit de brief van 26 april jl. (gelijktrekken forfait schulden en vorderingen en nader uitsplitsen categorie overige bezittingen) en het verhogen van de heffingskorting groen beleggen kan sneller in de vierhoek besproken worden. Alle mankracht kan dan gericht worden op het uitwerken van de gekozen richting in aanloop naar de vierhoek, augustusbesluitvorming en de internetconsultatie.

Kernpunten beslispunt 3 – tijdspad toekomstig stelsel

Kernpunten - tijdspad

Datum	Wat
6 en 13 juni	In ambtelijke en politieke vierhoek vast een akkoord krijgen ten aanzien van het stoppen met uitwerken van de overige verfijningen
t/m 13 juni	Tijd om het benodigde uitzoekwerk te doen om een stuk te kunnen aanleveren dat concreet genoeg is voor de vierhoek en afstemming
13 juni	Nota uiterlijk in de tas
15 juni	Nota bespreken met u (stas FB, als ingepland)
t/m 20 juni	Tijd om nota aan te passen naar aanleiding van opmerkingen en wensen van bewindspersonen
20 juni	Stukken aanleveren ambtelijke vierhoek
27 juni	Ambtelijke vierhoek
4 juli	Politieke vierhoek
Eind augustus	Augustusbesluitvorming
Prinsjesdag	Start internetconsultatie en verzenden toegezegde brief aan Tweede Kamer

Kernpunten - risico's bij het tijdspad (derving, doorwerking Toeslagen en IV-portfolio)

Derving

- Er is in het tijdspad voorzien dat besluitvorming in augustus noodzakelijk is, naast de budgettaire besluitvorming die al noodzakelijk is vanwege het uitstel van het toekomstige stelsel naar 2027. De reden hiervoor is dat wij inschatten dat de uit te werken richting voor onroerende zaken een flinke budgettaire derving oplevert. Een exacte raming is op dit niet mogelijk omdat er nog veel onduidelijk is over de precieze variant en de betreffende databestanden nog gekoppeld dienen te worden.

- Zowel het belasten van onroerend goed (niet: eigen woning) middels de ROW-regeling in box 1, als een eventueel verlaagd box 3 forfait voor vastgoed zullen leiden tot een aanzienlijke budgettaire derving van naar verwachting meerdere miljarden. De variant is nog niet scherp genoeg om een goede budgettaire raming te maken. We zullen op korte termijn een aantal varianten uitwerken en daarvoor met een specifieke puntschatting voor de raming komen.
- Eerder is berekend dat het belasten van alle onroerende zaken (niet: de eigen woning) middels de ROW-regeling in box 1 leidt tot een minimale budgettaire derving van cumulatief 2 miljard in de periode 2024 en 2032. Daarbij is verondersteld dat eigen gebruik is belast conform het zakelijkheids criterium. De derving bij overheveling naar de ROW-regeling wordt vooral verklaard door een transitie/ingroei-effect; het zal naar verwachting 13 jaar (gemiddelde bezitsduur onroerend goed in box 3) duren voordat de structurele belastingopbrengst in box 1 wordt bereikt.
- Een eventueel verlaagd forfaitair tarief in box 3 zal tot een additionele structurele derving leiden. De hoogte van deze derving is niet alleen afhankelijk van de afslag zelf, maar ook van de relatieve aantrekkelijkheid van de uiteindelijke ROW-regeling en de mogelijke keuzevrijheid die belastingplichtigen geboden wordt om te kiezen in welke box zij belast worden.
- Bovenstaande cijfers houden nog geen rekening met de doorwerking op toeslagen en bijkomende gedragseffecten
- Afgesproken is dat het toekomstige stelsel van box 3 budgettair neutraal is. Dekking door middel van het verhogen van het tarief of het verlagen van het heffingvrije vermogen zou dus een grote aanpassing van één van de twee of beiden betekenen.
- Als dat niet lukt, moet er naar aanvullende dekkingsopties buiten box 3 gezocht worden en wordt afgeweken van het basispad/het CA. Bovendien bekend dit een herverdeling van lasten tussen groepen (van box 3 betalers naar niet box 3 betalers). Besluitvorming in augustus is dan noodzakelijk om het wetsvoorstel voor advies bij de Raad van State aanhangig te maken vóór de Voorjaarsbesluitvorming van het voorjaar van 2024.

Doorwerking Toeslagen en andere inkomensafhankelijke regelingen

- Omdat er in de variant die uitgewerkt wordt, vermogensbestanddelen verplaatst worden naar box 1, is sprake van een doorwerking naar de Toeslagen en andere inkomensafhankelijke regelingen.
- Naast de budgettaire derving dient ook deze doorwerking doorgerekend te worden en moet gesproken worden met de Toeslagdepartementen die het aangaat.

IV-portfolio

- In een eerdere nota hebben wij u geïnformeerd dat het niet mogelijk is om het toekomstig stelsel box 3 en AOV-zelfstandigen tegelijkertijd in werking te laten treden in 2027. SZW gaat er echter wel vanuit dat de AOV-zelfstandigen geïmplementeerd kan worden. Dit punt moet besproken worden met SZW en vraagt uiteindelijk mogelijk om een politieke beslissing.
- Het lijkt ons raadzaam dat hierover gesproken is vóór de ambtelijke vierhoek van 27 juni, daartoe wordt ambtelijk het initiatief genomen.
- Tot nu toe is voor het toekomstige stelsel een vermogensaanwasbelasting het uitgangspunt geweest. Dit voorstel leidde al tot een zeer groot beslag van het

IV-portfolio. De nieuw voorgestelde variant – waarbij onroerende zaken deels worden verplaatst naar box 1 onder het ROW-regime – betekent een aanvullende structuurwijziging ten opzichte van alleen een vermogensaanwasbelasting.

- Vanwege de doorwerking naar Toeslagen, kunnen er ook gevolgen zijn voor het IV-portfolio van Toeslagen.
- Daarom moet nogmaals gekeken worden wat dit betekent voor het IV-portfolio en of het nog past. Het is bovendien nog onduidelijk of de wens om (delen van) het onderdeel onroerende zaken eerder in werking te laten treden haalbaar is. U wordt hier in het traject richting vierhoek nader over geïnformeerd.

Informatiepunten

Informatiepunt 1 – aankondiging nota over scenario's uitspraak HR

U (stas FB) heeft gevraagd naar een analyse met scenario's van mogelijke uitkomsten van arrest HR over box 3 (bijvoorbeeld een tegenbewijsregeling). In de eerstvolgende nota wordt u hierover geïnformeerd.

Informatiepunt 2 – aankondiging nota over onderzoek opgaaf werkelijk rendement

In de eerstvolgende nota wordt u (stas FB) geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek naar de voor- en nadelen van een digitaal (en papieren) formulier opgaaf van werkelijk rendement voor het geval dat de Hoge Raad zou oordelen dat het werkelijk rendement belast moet worden. Door IV IH is aangegeven dat zij uiterlijk begin juni "groen licht" nodig hebben om een (deel van de) IV-ondersteuning tijdig te kunnen realiseren in verband met het vrijmaken van capaciteit.

Informatiepunt 3 – verhoging hvv in relatie tot huurtoeslag

U heeft gevraagd om nadere informatie over de verhoging van het heffingvrije vermogen in relatie tot de vermogensgrens voor huurtoeslag. Deze informatie hebben wij hieronder opgenomen.

- Het heffingvrije vermogen is door de Wet aanpassing box 3 met ingang van 1 januari 2021 verhoogd van € 30.846 naar € 50.000. Met ingang van 1 januari 2023 is het heffingvrije vermogen verder verhoogd tot € 57.000.
- Achtergrond van de forse verhoging per 2021 is dat destijds werd geconcludeerd dat het niet op korte termijn mogelijk was om een (grote) stelselwijziging te doen om de heffing beter te laten aansluiten op het werkelijk behaalde rendement.
- Met de aanpassing van het heffingvrije vermogen werd beoogd om binnen de bestaande kaders de belastingdruk voor spaarders en beleggers met kleinere vermogens in box 3 te laten dalen. Het aantal belastingplichtigen in box 3 is door de aanpassing gedaald met circa 900.000. De box 3-populatie is dus kleiner geworden. Destijds was een overweging dat een kleinere populatie kan helpen in het verwerklijken van een stelsel dat is gebaseerd op werkelijk rendement.
- 1,7 miljoen belastingplichtigen met een box 3-vermogen tot € 220.000 (€ 440.000 voor fiscale partners) kregen door de wijzigingen in 2021 per saldo een lastenverlichting. Doordat tegelijkertijd het tarief in box 3 met 1%-punt werd verhoogd kregen belastingplichtigen met een box 3-vermogen van

meer dan € 220.000 een lastenverzwaring. Deze groep betrof circa 400.000 belastingplichtigen.

- Zonder nadere regeling zouden, als gevolg van de verhoging van het heffingvrije vermogen en de daarop gebaseerde vermogenstoets in inkomensafhankelijke regelingen, meer mensen aanspraak maken op een toeslag of in aanmerking komen voor een hogere toeslag. Het gaat dan met name om de huurtoeslag, waarvan de hoogte van de vermogenstoets vóór 2021 was gekoppeld aan de hoogte van heffingvrije vermogen. Met deze doorwerking zou een budgettair beslag van ongeveer € 163 miljoen gemoeid zijn.
- Deze doorwerking werd als onwenselijk ervaren. Daarom zijn aanpassingen gedaan om deze doorwerking te voorkomen.
- Gevolg hiervan is dat de Belastingdienst sinds 2021 een 'beschikking rendementsgrondslag' afgeeft voor belastingplichtigen met een box 3-vermogen dat lager is dan het heffingvrije vermogen, maar hoger dan de vermogensgrens voor de huurtoeslag (€ 33.748 in 2023). Deze burgers moeten hun vermogen dus opgeven in box 3, ook al leidt dit niet tot belastingheffing in box 3. Met de gegevens in de beschikking rendementsgrondslag kan gecontroleerd worden of recht bestaat op de toeslag. Deze aanpassing in de systemen heeft toen overigens een beslag gelegd op de IV-capaciteit van 2.500 IV-dagen van de Belastingdienst en Toeslagen. Dat heeft geleid tot een vertraging van de rationalisatie van Cool:Gen.
- Destijds is in de uitvoeringstoets ook niet positief geadviseerd vanwege de grote IV-impact en de verwachting dat de burger niet zou begrijpen dat keuzes die ze maken in de aangifte Inkomstenbelasting bijvoorbeeld ten aanzien van de partnerverdeling gevolgen zouden hebben voor de inkomensafhankelijke regelingen. Deze verwachting werd bevestigd in de uitkomst van een gebruikersonderzoek dat is verricht in opdracht van de Belastingdienst. Belastingplichtigen met vermogens boven het heffingsvrije vermogen kunnen hier ook tegenaan lopen.

Informatiepunt 4 – Vorderingen/schulden in ouder-kind-situatie

U heeft gevraagd of er mogelijkheden zijn om tenminste in die situatie voor een verfining te zorgen waar tussen ouders en hun meerderjarig kind een vordering/schuld-verhouding bestaat.

- Wij bereiden al wetgeving voor om schulden en vorderingen in box 3 tussen fiscale partners onderling en tussen ouders en minderjarige kinderen te defiscaliseren. Hier is van belang dat de schulden en vorderingen in dezelfde gezamenlijke aangifte vallen en dat deze voorheen in feite tegen elkaar 'weggestreept' konden worden.
- Bij vorderingen en schulden tussen ouders en meerderjarige kinderen was dit ook voorheen niet het geval.
- Onze verwachting is dat een lening van ouders aan een meerderjarig kind vaak een lening voor de eigen woning zal zijn, en bij het kind in box 1 valt.¹ In die situatie kan tussen ouders en kind een zo hoog mogelijk rentepercentage worden afgesproken (mits de hoogte van het rentepercentage nog zakelijk is), omdat het kind de aan de ouders betaalde rente in box 1 in aftrek kan brengen. Als ouders en kinderen voor deze

¹ Dit laat zich helaas niet op basis van data-onderzoek onderbouwen omdat het niet mogelijk is om dergelijke gevallen uit de bestaande data te extraheren.